

40. Úvod do druhé poloviny Zjevení

Zj 11,18,19 zobrazuje velký bod zvratu ve struktuře Zjevení. Druhá polovina knihy se daleko důsledněji zabývá událostmi doby konce v dějinách země. První polovina knihy má jasnou strukturu, která je rozdělena do pečetí, církví a polnic s jasnými úvodními vizemi. Druhá polovina knihy má obtížnější strukturu. Bylo by dobré najít autorův klíč k úmyslně napsané struktuře druhé poloviny knihy. Domnívám se, že Zj 11,18 obsahuje tento klíč, který autor zanechal, aby nám objasnil smysl druhé poloviny knihy. Zde je rozhodující bod zvratu k posledním událostem lidské historie.

Mnohé knihy mají určitý řád, který je dodržován. Typická kapitola má úvod, stať a závěr. Potom následuje další kapitola s úvodem, statí a závěrem atd. Avšak v knize Zjevení je to trochu jinak (zabývali jsme se tím v úvodních lekcích). Místo uzavření jedné sekce a úvodu k další, autor Zjevení má sklon k začlenění úvodu sekce do závěru předchozí sekce. Klasický příklad je Zj 3,21, kde je vyvrcholení sedmi církví. Do tohoto vyvrcholení sedmi církví je zapracován úvod k sedmi pečetím, kde se zmiňuje Otcův trůn a připojení se k Otcovu trůnu. Zmiňuje se vítězství svatých a jejich připojení se k trůnu jednoho dne. Zj 3,21 poskytuje systematický úvod k sedmi pečetím.

Něco podobného se odehrává v 5. pečeti, kde je vyvrcholení 4 jezdců na koních, ale také úvodní otázka k sedmi polnicím, Jak dlouho ještě, náš Pane, nebudeš soudit a nepotrestáš naši krev u těch, kdo bydlí na zemi? Tento výrok ukazuje na soudy polnic.

Autor knihy Zjevení má snahu zaplést své úvodní pasáže do postupných částí knihy, obvykle do místa vyvrcholení textu.

Ve Zj 11,18 se nachází podobná technika. Zj 11,18 je vyvrcholení sedmi polnic. Udává podstatu samotných polnic vedoucích k závěrečnému bodu lidské historie. Je zajímavé, že Zj 11,18 nám také podává shrnutí hlavních témat zbytku knihy dopředu.

Zj 11,18

18 Rozzuřily se národy, ale přišel hněv tvůj, čas, abys soudil mrtvé, odměnil své služebníky proroky a všechny, kdo jsou svatí a mají úctu ke tvému jménu, malé i velké; abys zahubil ty, kdo hubili zemi."

V tomto verši je 5 základních vyjádření.

1. Národy se rozzuřily.
2. Přišel Boží hněv.

Dále přišel čas pro tři věci,

3. Čas pro soud mrtvých
4. Čas pro odměnu Božích služebníků
5. Čas pro zánichu těch, kdo ničí zemi.

Těchto pět výroků tvoří nejenom vyvrcholení 7 polnic, ale také shrnují hlavní témata druhé poloviny knihy Zjevení. Toto je zřetelné z porovnání těchto pěti výroků s rozhodujícími výroky v druhé polovině knihy. Tyto paralely nejsou náhodné. Každý z těchto pěti výroků shrnuje hlavní bod oddílu Zjevení.

1. Národy se rozzuřily. Zj 12,17

17 Drak v hněvu vůči té ženě rozpoutal válku proti ostatnímu jejímu potomstvu, proti těm, kdo zachovávají přikázání Boží a drží se svědectví Ježíšova.

Slovo hněvat se z Zj 12,17 se nachází ve Zj 11,18. Národy se rozzuřily – drak se rozzuřil.

2. Přišel Boží hněv. Tento výrok je obsažen ve Zj 15,1.

1 A viděl jsem na nebi jiné znamení, veliké a podivuhodné, sedm andělů, kteří přinášejí sedm posledních pohrom - jimi se dovrší Boží hněv.

Text ve Zj 11,18 udává tón, který je shrnut ve Zj 15,1. Přišel čas, kdy bude zcela dovršen Boží hněv.

3. **čas pro soud mrtvých** – tento výrok připomíná Zj 20,12, kde se mluví o soudu mrtvých
4. **čas pro odměnu Božích služebníků** – tento výrok je také ve Zj 20,12, kde Ježíš říká, že přijde rychle a s ním i jeho odplata
5. **čas pro záhuby těch, kdo ničí zemi** – stejný jazyk se nachází v Zj 19,2 v řečtině, odsoudil toho, kdo přivedl zemi do záhuby.

Takže každý z těchto pěti výroků ve Zj 11,18 má svůj protějšek v druhé části Zjevení. Každý z těchto textů také vždy přichází v rozhodujících bodech textu.

1. Národy se rozzuřily. Zj 12,17

Zj 12,17 je rozhodující text, který shrnuje celou bitvu mezi drakem a ostatkem, kterou popisuje Zj 13 a 14. V určitém smyslu je ve Zj 12,17 shrnuto předem to, co se stane ve Zj 13 a 14. Skutečnost, že autor zvolil výraz „národy se rozzuřily“ může odkazovat na Zj 13 a 14. Ukazuje tím, že se jedná o celistvou jednotku, kterou je třeba brát vážně.

2. Přišel Boží hněv.

Boží hněv je dovršen. Zj 15,1 shrnuje předem celou posloupnost sedmi ran. Tím, že se ve Zj 11,18 řekne, „nadešel tvůj čas hněvu“, autor ukazuje na 7 nádob ze Zj 15 a 16. Později uvidíme, že kapitoly 17 a 18 pokračují v tématu posledních sedmi ran. Takže v tomto jednoduchém výroku „nadešel tvůj hněv“ autor shrnul hlavní téma Zj 15-18.

Při studiu Zj 12-18 je hlavním tématem to, že se národy rozzuřily, síly tohoto světa se dávají dohromady proti Bohu a jeho lidu a útočí. V kapitolách 15-18 však Bůh odpovídá svým hněvem. Odpovídá tím, že se hlásí ke své smlouvě a zabývá se národy, které utlačují jeho lid. Zj 12-18 jsou základem poslední bitvy mezi národy tohoto světa a Božím lidem.

3. Soud mrtvých

Když text říká, že mrtví jsou souzeni, upozorňuje nás na kapitolu 20, na milénium, které přichází po druhém příchodu Ježíše Krista.

4. Odměna Božích služebníků

„Má odplata je se mnou“ nás upozorňuje na to, že závěr knihy Zjevení se zabývá novým Jeruzalémem a odměnou svatých.

5. Zkáza všech zlých

Když je ve Zj 11,18 řečeno, „zničím ty, kteří ničí zemi“, upozorňuje nás to na Zj 19, na závěrečnou zkázu všech zlých na této zemi.

Ve Zj 11,18 nám autor Zjevení poskytl přehled, strukturu dalšího textu. Jaká je tato struktura?

První část druhé poloviny knihy je **hněv národů** v Zj 12-14. Drak ukazuje svůj hněv ve Zj 13, zbytek ukazuje svoji odpověď ve Zj 14. Ve Zj 12-14 je tedy položen základ celé bitvy z pozemské perspektivy.

Druhá základní část se nazývá **Boží hněv**. Ve Zj 15-18 se poslední bitva ukazuje z Boží perspektivy jako odpověď na hněv národů. Bůh vylévá sedm nádob, poráží Babylon ve Zj 17 a 18.

Třetí část je Zj 19, kde Bůh ničí ty, kteří ničí zemi.

Čtvrtou část tvoří Zj 20, kde se popisuje tisíciletí.

Pátá část je Zj 21 a 22 - popis nové země.

Již jsem se zmínil o tom, že první polovina knihy Zjevení má jednoduchou strukturu, obtížná struktura je však ve druhé polovině knihy. Pokud se chcete zabývat tímto tématem podrobněji, můžete si přečíst moji knihu „Co Bible říká o době konce“, ve které se v jedné kapitole zabývám touto strukturou i s vyobrazením paralelních textů.

Skutečnost, že všechny hlavní body zvratu ve druhé polovině knihy mohou být spojeny s polnicemi, naznačuje, že hlavní zaměření druhé poloviny knihy Zjevení je soustředěno na konec a na závěrečné události lidských dějin. První polovina knihy se snaží obsáhnout křesťanskou historii jako celek, tedy hlavní události mezi ukřižováním a druhým příchodem. Druhá polovina knihy se však zabývá hlavně dobou konce. Kniha Zjevení je hodně složitá. Tyto náznaky jsou velice důležité pro správné porozumění knihy, ačkoli jejich objevování zabere spoustu času a stojí mnoho námahy.

Zj 12,1-5

- 1 A ukázalo se veliké znamení na nebi, Žena oděná sluncem, s měsícem pod nohama a s korunou dvanácti hvězd kolem hlavy.
- 2 Ta žena byla těhotná a křičela v bolestech, neboť přišla její hodina.
- 3 Tu se ukázalo na nebi jiné znamení, Veliký ohnivý drak s deseti rohy a sedmi hlavami, a na každé hlavě měl královskou korunu.
- 4 Ocasem smetl třetinu hvězd z nebe a svrhl je na zem. A drak se postavil před ženu, aby pohltil její dítě, jakmile se narodí.
- 5 Ona porodila dítě, syna, který má železnou berlou pást všechny národy; ale dítě bylo přeneseno k Bohu a jeho trůnu.

Ve Zj 12 se poprvé vyskytuje jedna z podivných šelem knihy Zjevení. Odkaz na šelmu byl již v 11. kapitole, ale toto je poprvé, kdy je taková šelma popsána. Je jasné, že od tohoto místa knihy Zjevení budou věci jiné. Viděli jste film *Lví král*? Pokud ano, zamyslete se nad ním. Byl tento film o zvířatech, nebo vypovídal o něčem jiném? *Lví král* nebyl kreslený příběh o zvířatech, ale o vztazích mezi lidmi a mezi různými skupinami lidí. Je to velice výmluvný příběh o vztazích, který vede k vážnému zamyšlení se nad našimi vztahy. Myslím, že kniha Zjevení je starověká obdoba filmu *Lví král*. Hlavním tématem knihy Zjevení nejsou šelmy, jde o vztahy mezi skupinami lidí. Zde je žena, dítě, drak, ve Zj 13 se objeví jiné symboly. U každé z těchto postav je něco zvláštního, co jasně ukazuje, že děj ani postavy nelze brát doslova, ale že je jde o obrazné podobenství o životě v tomto vesmíru a na této zemi.

Pozadím pro kapitolu 12 je Zj 11,19: Tu se otevřel Boží chrám v nebesích, a bylo v něm vidět schránu jeho smlouvy; rozpoutaly se blesky a rachot hromu, zemětřesení a hrozné krupobití.

Pozadím Zj 12-14 je schrána Boží smlouvy ve středu nejsvatějšího místa nebeského chrámu. Co tento obraz znamená?

Slitovnice (místo milosti) zde hraje klíčovou roli. Pokud se zamyslíme nad schránou smlouvy ve SZ svatyni, pak si uvědomíme, že navrchu schrány bylo víko – slitovnice. To bylo místo, na kterém seděl Hospodin. Pokud má tento verš na mysli slitovnici, potom vše, co se odehrává ve Zj 12-14 je skryto pod Boží milostí, pod vylitím jeho krve. Ukazuje to na to, že pozemské události jsou odrazem toho, co se odehrálo na kříži.

Druhý možný výklad se soustřeďuje na deset přikázání, které se nacházejí uvnitř schrány smlouvy. Pokud by se jednalo o tento pohled, potom je hlavním tématem Zj 12-14 Boží zákon.

Třetí možnost je ta, že tento pohled na nejsvatější místo v nás chce připomenout Den smíření, jediný den v roce, kdy někdo spatřil toto místo. Pokud by se jednalo o tento pohled, pak by hlavním tématem Zj 12-14 byl poslední soud.

Jaký pohled z těchto tří možností je nejpravděpodobnější? Každý z nich se zdá být jasně obsažen v Zj 12-14.

Zjevení 12 navazuje na tento pohled na nejsvatější místo. Zj 12 je rozčleněno na čtyři části:

1. 12,1 - válka mezi drakem a ženou a jejím dítětem
2. 12,7-12 válka odehrávající se v nebi
3. 12,13-16 (a pravděpodobně také verš 6) - válka, která se odehrála v nebi, má pozemský protějšek, který pokračuje celými pozemskými dějinami
4. 12,17 je vyvrcholení kapitoly a jak jsme si již vysvětlovali dříve, uvozuje kapitolu 13 a 14. Tento text spojuje oba směry - je vyvrcholením Zj 12, ale je také pozadím Zj 13 a 14.

Zj 12,1.2

A ukázalo se veliké znamení na nebi, Žena oděná sluncem, s měsícem pod nohama a s korunou dvanácti hvězd kolem hlavy.

2 Ta žena byla těhotná a křičela v bolestech, neboť přišla její hodina.

Zde je použito slovo znamení. Je to poprvé, co se toto slovo objevilo v knize Zjevení. Všeobecně se tento výraz v knize Zjevení vztahuje na démonické zázraky, které mají svěst svět v době konce (viz Zj 13,13.14; 16,14; 19,20). Takže v běžném slova smyslu je slovo znamení ve Zjevení použito pro démonické zázraky. Zde se však zdá, že je tomu jinak – výraz „znamení“ popisuje neobyčejnou scénu. Toto slovo je použito také ve Zj 12,3 i v 15,1.

V NZ jsou znamení poukazem na poslední dny (viz L 21,11-25; Sk 2,19). Možná chtěl autor použitím tohoto slova zde jasně ukázat na to, že se Zjevení od této chvíle zaměřuje na poslední dny dějin, ačkoli Zj 12 se vrací až k počátku křesťanských dějin, a tím dává základ k tomu, co bude následovat.

Žena je tedy oděna do slunce, měsíce a hvězd. To připomíná mnoho SZ konceptů. Tuto kombinaci nacházíme např. v Josefově snu, kdy se mu klaněly slunce, měsíc a hvězdy. Šalomounova nevěsta je také popsána tímto jazykem v Pís 6,10: "Kdo je ta, jež jak Jitřenka shlíží, krásná jako Luna, čistá jako žhoucí Slunce, strašná jako vojsko pod praporci?" To je samozřejmě silné vyjádření. Šalomoun však tuto dívku miloval, a tak bychom neměli být překvapeni, když ji popsal takovýmto způsobem.

Takže žena oblečená sluncem, měsícem a hvězdami není nic nového, v Bibli se nachází již dříve.

Takovýto popis také znázorňuje Izrael v Iz 54,5.6.

5 Tvým manželem je přece ten, jenž tě učinil, jeho jméno je Hospodin zástupů, tvým vykupitelem je Svatý Izraele; nazývá se Bohem celé země.

6 Jako ženu opuštěnou a na duchu ztrápenou tě Hospodin povolal, ženu mladosti, jež byla zavržena, praví Bůh tvůj.

V tomto textu žena znázorňuje Izrael. Stejně tak jako u Ez 16,8; Oz 2, 1 K 11. Symbol ženy se v Písmu užívá k ilustraci Božího lidu. Žena však může ve SZ znázorňovat i odpadlý Izrael - Oz 2,1-13; Jr 3,6-10; Zj 17.

Zdá se tedy, že žena, takto zvláště oděná znázorňuje Boží lid. Povšimněme si její koruny, která má 12 hvězd. Číslo 12 je číslo Izraele, dvanácti kmenů Izraele. Bylo také dvanáct apoštolů.

Tato žena je také první ze sedmi symbolů, které se objevují v této části Zjevení. Nejdříve se objevuje žena, potom následují tři postavy, které odkazují na satana a jeho síly (drak ve Zj 12, šelma z moře a šelma ze země ze Zj 13). Dále odkazují tři postavy na Krista (Michael ve Zj 12, Beránek ve Zj 13. kap., Syn člověka v 14. Kap). Těchto sedm symbolů tvoří obsah této části Zjevení. Tři se vztahují na satana a jeho síly, 3 se vztahují na Krista a žena znázorňuje církev.

Tématem až do konce knihy Zjevení je, že válka na zemi odráží problém války v nebi. V konečném důsledku to, co se stane ženě, je důsledkem vesmírné války mezi satanem a Kristem. Tato válka probíhá taktéž na naší zemi a důsledky této války zažívá Boží lid tím, že je zastrašován satanem a jeho silami. Na druhé straně je to Kristus, kdo církev zachraňuje.

Nyní se setkáváme s další postavou – drakem. **Zj 12,3.4.**

3 Tu se ukázalo na nebi jiné znamení, Veliký ohnivý drak s deseti rohy a sedmi hlavami, a na každé hlavě měl královskou korunu.

4 Ocasem smetl třetinu hvězd z nebe a svrhl je na zem. A drak se postavil před ženu, aby pohltil její dítě, jakmile se narodí.

Zde je jiná postava a jiné znamení, které je viditelně úzce spjato se znamením ve Zj 12,1. Je jím obrovský drak. Podle verše 9 je tímto drakem satan. Jazyk nás zde přivádí ke Gn 3,15 do zahrady Eden, kdy začala válka mezi ženou a satanem. V této pasáži je však ještě rozšířený význam. Zdá se, že odráží také pohanský Řím, jak uvádí také mnoho biblických komentářů. Jak je to možné? Žena znázorňuje Izrael. Kdo je dítě, které se má narodit? Tímto dítětem není nikdo jiný než Ježíš Kristus. Tato žena tedy znázorňuje SZ Izrael, který přináší Mesiáše. Ďábel byla ta moc za trůnem, když král Herodes chtěl zavraždit toto dítě. Zdá se, že Zj 12,5 je vzpomínka na Herodovy hrozby Ježíšovi v čase jeho narození. Civilní mocnost, která ovládala svět, když byl Ježíš narozen, byl pohanský Řím. Avšak v pozadí pohanského Říma byl skutečný drak, samotný satan.

Text říká, že drak svrhl hvězdy. To připomíná Da 8,10, kde malý roh svrhl hvězdy z nebes. Pokud by některé z těchto hvězd byly některé z dvanácti hvězd na hlavě ženy, potom by se jednalo o pronásledování vůdců izraelského lidu. Může to však mít ještě hlubší význam, kterým se budeme zabývat později.

Drak, který svrhl hvězdy, chtěl pozřít dítě. Ohrožuje Boží lid a ohrožuje jeho výhonek. Co se tedy stane? **Zj 12,5:** Ona porodila dítě, syna, který má železnou berlou pást všechny národy; ale dítě bylo přeneseno k Bohu a jeho trůnu.

Kdo je tímto synem? To není ještě jasné. Text však říká, že bude pást železným žezlem a že bylo přeneseno k Bohu. Toto je jasný poukaz na Ježíše Krista, neboť on je ten ve Zj 2,26.27, kdo panuje se železnou berlou.

26 Kdo zvítězí a setrvá v mých skutcích až do konce, tomu dám moc nad národy,

27 bude je pást železnou berlou, jako hliněné nádoby je bude rozbíjet

28 - tak jako já jsem tu moc přijal od svého Otce.

Ježíš je ten, kdo panuje s železnou berlou a jednou se bude dělit o vládu se svým lidem. Tedy ten, kdo je popisován ve Zj 12,5 je samotný Kristus, který potom, co jej chtěl drak zničit, vystoupil na nebesa a byl dosazen na trůn.

Takže Zj 12,5 je více než pouhé narození Ježíše, obsahuje jeho životní příběh – jeho narození, jeho pokušení, jeho smrt, jeho nanebevzetí, jeho nebeské kralování. Ježíš se narodil proto, aby zemřel, avšak nyní kraluje v nebeských příbytcích.

Zj 12,1-5 ukazuje, že velký spor začal v nebi mezi drakem a Ježíšem. Na zemi Ježíš pokračoval v tomto boji, který již začal předtím v nebi. Po jeho nanebevzetí čelí církev útokům a zlobě satana. O tom pojednávají verše 12,6-17.

Co se stane s ženou? Co se stane s Božím lidem po nanebevzetí Ježíše? O tom bude pojednávat další kapitola.

Shrňme na závěr tuto kapitolu. Hlavním tématem knihy Zjevení nejsou šelmy, ale vztahy mezi různými skupinami lidí, které přináší důsledky každému jednotlivci na zemi. Šelmy a jejich popis představují boj mezi

Michaelem a drakem, tedy mezi Kristem a satanem. Pokud budeme usilovat o pochopení těchto hlubších významů, zjistíme o vesmíru věci, které bychom nenašli nikde jinde.

Smutné je, že sekularismus dnešní doby zanechává člověka v mnoha věcech bez odpovědí. Člověk nemá ponětí, odkud přišel a kam jde, nemá žádné ponětí o tom, co se odehrává ve vesmíru nad jeho hlavou. Ale pro toho, kdo věří knize Zjevení a rozumí ji, je zřejmé, že to, co se odehrává na této zemi, je součástí mnohem většího boje, který se ve vesmíru odehrává. Je dobře, když můžeme být zapojeni do Božího velkolepého řešení.